MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

1. EKSİK BORÇLAR

Soru 1

Aşağıdakilerden hangisi bir eksik borç değildir?

A) Ahlaki ödevlerin yerine getirilmesinden doğan borçlar

B) Eşlerin birbirlerine olan borçları

C) Evlenme tellallığından doğan borçlar

D) Zamanaşımına uğramış borçlar

E) Kumar ve bahisten doğan borçlar

Soru 2

Aşağıdakilerden hangisi eksik borç değildir?

A) Haksız fiilden doğan borç

B) Kumar borcu

C) Zamanaşımına uğramış borç

D) Ahlaki ödevin yerine getirilmesinden doğan borç

E) Nafaka verme yükümlülüğü olmamasına karşın zor durumdaki yakına yapılan yardım

Soru 3

Aşağıdakilerden hangisi “Eksik Borçlara” ilişkin yanlış bir bilgidir?

A) Bu tür borçlarda ortada bir borç vardır. Fakat alacaklı tarafından talep ve dava edilemeyen borçlardır.

B) Borçlu zamanaşımını farketmeden ifada bulunursa bu ifa geçerli değildir. Sebepsiz zenginleşme teşkil eder.

C) Kumar ve bahisten doğan borçlar, evlenme tellallığından doğan borçlar ve ahlaki ödevlerden doğan borçlar doğuştan eksik borç olarak kabul edilir.

D) Zaman aşımına uğramış olan borçlar ise sonradan eksik hale gelen borçlardır.

E) Eksik borçlar, bir anlamda alacaklının devletin gücünü arkasına alamadığı, devlet eliyle borçluyu ifaya zorlayamadığı borçlardır.

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

2. BORCUN KAYNAKLARI

Soru 4

I. Sözleşmelerden doğan borç

II. Haksız fiillerden doğan borç

III. Sebepsiz zenginleşmeden doğan borç

IV. Amme alacağından doğan borç

Aşağıdaki hangi seçenekte 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre borç ilişkisinin kaynakları tam olarak ifade edilmiştir?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve IV

D) I, II ve III

E) II, III ve IV

3. SÖZLEŞMENİN KURULUŞU, ÖNERİ VE KABUL

Soru 5

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre öneriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Hazır olmayanlar arasındaki bir öneriye cevaben zamanında gönderilen kabul, önerene geç ulaşır ve öneren onunla bağlı olmak istemezse, durumu hemen kabul edene bildirmek zorundadır.

B) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz.

C) Öneren, kanun veya işin özelliği ya da durumun gereği açık bir kabulü beklemek zorunda değilse, öneri uygun bir sürede reddedilmediği takdirde, sözleşme kurulmuş sayılır.

D) Kabul için süre belirlenmeksizin hazır olmayan bir kişiye yapılan öneri, zamanında ve usulüne uygun olarak gönderilmiş bir yanıtın ulaşmasının beklenebileceği ana kadar, önereni bağlar.

E) Fiyatını göstererek mal sergilenmesi veya tarife, fiyat listesi ya da benzerlerinin gönderilmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneriye davet sayılır.

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

Soru 6

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşmelerin kuruluşu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sözleşmelerin kurulabilmesi için tarafların aynı yönde irade açıklamasında bulunmaları gerekir.

B) Sözleşmelerin kurulabilmesi için gerekli olan irade açıklamaları öneri (icap) ve kabuldür.

C) Fiyatını göstererek mal sergilenmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça, öneri sayılır.

D) Kabul açıklaması, açık (sarih) ya da örtülü (zımnî) olarak yapılabilir.

E) Hazırlar arasında yapılan sözleşmelerde, kabul açıklamasıyla birlikte sözleşme kurulur.

Soru 7

Aşağıdakilerden hangisi tek taraflı hukuki işlem değildir?

A) Cayma

B) Miras sözleşmesi

C) Fesih

D) Dönme

E) Vasiyetname

Soru 8

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

A ile B, 100 ton demire ilişkin bir satım sözleşmesi yapmak istemektedir. A ton başına 20.000 ₺ ödemeye ilişkin teklifini B'ye posta yoluyla 23.11.2023 tarihinde göndermiş ve teklif B'ye 25.11.2023 tarihinde ulaşmıştır. Teklifte bir süre sınırı belirtilmemiştir. B, kendisine teklif edilen fiyatı makul bulmuş ve teklifi kabul ettiğine dair postayı 29.11.2023 tarihinde A'ya göndermiştir. Bu beyan A'nın işyerine 01.12.2023 tarihinde ulaşmış, A ise kabule ilişkin mektubu 02.12.2023 tarihinde okumuştur.

Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda taraflar arasındaki satım sözleşmesinin kurulma ile hüküm ve sonuçlarını doğurma anları hangi seçenekte sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

A) 25.11.2023 - 01.12.2023

B) 29.11.2023 - 01.12.2023

C) 29.11.2023 - 02.12.2023

D) 01.12.2023 - 02.12.2023

E) 01.12.2023 - 29.11.2023

Soru 9

Açık bir kabulün gerekli olduğu durumlarda, hazır olmayanlar arasında sözleşmeler ne zaman kurulmuş olur?

A) Önerinin gönderildiği andan

B) Önerinin ulaşma anından

C) Kabulün gönderildiği andan

D) Kabulün ulaşma anından

E) Kabulün öğrenildiği andan

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

Soru 10

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, açık bir kabulün gerektiği durumlarda, hazır olmayanlar arasında kurulan sözleşmeler hangi andan başlayarak hüküm doğururlar?

A) Önerinin öğrenildiği andan başlayarak

B) Kabulün vardığı andan başlayarak

C) Kabulün öğrenildiği andan başlayarak

D) Kabulün gönderildiği andan başlayarak

E) Önerinin vardığı andan başlayarak

Soru 11

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "ısmarlanmamış bir şeyin gönderilmesi"nin hukuki sonuçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz; bu şeyi alan kişi, onu geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir.

B) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz; ancak, bu şeyi alan kişi, onu geri göndermekle yükümlüdür.

C) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz; ancak, bu şeyi alan kişi, onu saklamakla yükümlüdür.

D) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılır; bu şeyi alan kişi, onu saklamakla yükümlüdür.

E) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi kabul sayılır; sözleşme kurulmuş olur.

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

Soru 12

Diyalog:

A: Vitrindeki yeşil elbiseyi almak istiyorum. Üzerinde fiyatı yazmıyor, ne kadar?

B: Yeşil olanın fiyatı 200 lira

A: 150 liraya satar mısınız?

B: Olur.

A ile B arasında geçen konuşmada yer alan irade açıklamalarının hukuki nitelikleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

A) Öneriye davet - öneriye davet - öneri - kabul

B) Öneriye davet - öneri - öneriye davet - kabul

C) Öneriye davet - öneri - yeni öneri - kabul

D) Öneri - öneriye davet - öneriye davet – kabul

E) Öneri - yeni öneri - yeni öneri - kabul

Soru 13

İnternet üzerinden antika satışı yapan Ahsen, uzun zamandır müşterisi olan Buse'ye ısmarlamadığı hâlde antika bir vazoyu kargo yoluyla gönderir. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre olayla ilgili;

I. Vazonun Ahsen tarafından Buse'ye gönderilmesi kural olarak öneri sayılır.

II. Buse vazoyu Ahsen'e geri göndermediği takdirde satım sözleşmesi kurulmuş olur.

III. Buse vazoyu saklamakla yükümlü değildir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I

B) Yalnız III

C) I ve II

D) I ve III

E) II ve III

4. İLAN YOLUYLA ÖDÜL SÖZÜ VERME

Soru 14

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sözleşmeden doğan borç ilişkileri kapsamında "ilan yoluyla ödül sözü verme" ile ilgili aşağıdaki hükümlerden hangisi yanlıştır?

A) Ödül sözü veren, giderlerinin ödenmesini isteyenlerin beklenen sonucu gerçekleştiremeyeceklerini ispat etse bile, giderleri ödeme yükümlülüğünden kurtulamaz.

B) Ödül sözü veren, sonucun gerçekleşmesinden önce sözünden cayarsa, dürüstlük kurallarına uygun olarak yapılan giderleri ödemekle yükümlüdür.

C) Ödül sözü veren, sonucun gerçekleşmesini engellerse, dürüstlük kurallarına uygun olarak yapılan giderleri ödemekle yükümlüdür.

D) Bir sonucun gerçekleşmesi karşılığında ödül vereceğini ilan yoluyla duyuran kimse, sözünü yerine getirmekle yükümlüdür.

E) Bir ya da birden çok kişiye ödenecek giderlerin toplamı, ödülün değerini aşamaz.

5. SÖZLEŞMENİN GEÇERSİZLİK HALLERİ VE AŞIRI YARARLANMA

Soru 15

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi sözleşmenin iptali sebeplerinden biri değildir?

A) Esaslı yanılma

B) Aldatma

C) Şekil eksikliği

D) Aşırı yararlanma

E) Korkutma

Soru 16

I. Sözleşmenin konusunda esaslı yanılma hâli

II. Kanunda öngörülen geçerlilik şekline aykırılık hâli

III. Sözleşme koşullarının kamu düzenine aykırılık taşıması

IV. Sözleşme kurulurken sözleşmenin konusunun gerçekleştirilmesinin kesin olarak imkânsız olması

V. Taraflardan birinin diğerini aldatması sonucunda sözleşmenin kurulması

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, yukarıdakilerden hangileri bir sözleşmenin "iptal edilebilme sebepleri" arasında yer alır?

A) I ve II

B) I ve V

C) II ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

6. HUKUKİ İŞLEMLERDE ŞEKİL

Soru 17

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sözleşmelerin şekliyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sözleşmelerin geçerliliği, kanunda aksi öngörülmedikçe, hiçbir şekle bağlı değildir.

B) Kanunda sözleşmeler için öngörülen şekil, kural olarak ispat şeklidir.

C) Kanunda yazılı şekilde yapılması öngörülen bir sözleşmenin değiştirilmesinde de kural olarak yazılı şekle uyulması gerekir.

D) Yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde borç altına girenlerin imzalarının bulunması zorunludur.

E) İmzanın, kural olarak borç altına girenin el yazısıyla atılması gerekir.

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

Soru 18-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, bir sözleşmenin geçerli olması için kanunda veya taraflar arasında özel bir şekil öngörülmemişse o sözleşmenin geçerlilik şekline ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Sözleşme hiçbir şekle bağlı değildir.

B) Sözleşmenin noter tarafından düzenleme şeklinde yapılması gerekir.

C) Sözleşmenin noter tarafından onaylanması gerekir.

D) Sözleşmenin adi yazılı şekilde yapılması gerekir.

E) Sözleşmenin görevli mahkeme tarafından onaylanması gerekir.

Soru 19-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşmelerde şekle ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İradî şekle tâbi bir sözleşme, belirlenen şekilde yapılmasa dâhi sözleşmenin taraflarını bağlar.

B) Sözleşmelerin geçerliliği, kanunda aksi öngörülmedikçe, adî yazılı şekle tâbidir.

C) Yazılı şekle tâbi sözleşmelerde alacaklı ve borçlu tarafların imzalarının bulunması zorunludur.

D) Görme engelliler imzalarını el yazısı ile atarlar, talepleri hâlinde imzalarında şahit aranır.

E) Sözleşmelerin şekle aykırılığı hâkim tarafından re'sen (kendiliğinden) dikkate alınamaz.

Soru 20-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre yazılı şekil ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde borç altına girenlerin imzalarının bulunması zorunludur.

B) İmzanın kural olarak borç altına girenin el yazısıyla atılması zorunludur.

C) Güvenli elektronik imza, el yazısıyla atılmış imzanın bütün hukuki sonuçlarını doğurur.

D) Görme engellilerin imzalarını şahit huzurunda el yazısı ile atmaları zorunludur.

E) İmza atamayanlar, imza yerine usulüne göre onaylanmış olması koşuluyla, parmak izi, el ile yapılmış bir işaret ya da mühür kullanabilirler.

7. GENEL İŞLEM KOŞULLARI

Soru 21

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre genel işlem koşullarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Genel işlem koşullarının, sözleşme metninde veya ekinde yer alması, kapsamı, yazı türü ve şekli, nitelendirmede önem taşımaz.

B) Aynı amaçla düzenlenen sözleşmelerin metinlerinin özdeş olmaması, bu sözleşmelerin içerdiği hükümlerin, genel işlem koşulu sayılmasını engellemez.

C) Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.

D) Sözleşmenin yazılmamış sayılan genel işlem koşulları dışındaki hükümleri geçerliliğini korur.

E) Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir sözleşmeye konulan bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, kural olarak onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarır.

Soru 22

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre aşağıdaki genel işlem koşullarında hangisi "yazılmamış sayılma" yaptırımına tabi değildir?

A) Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan koşullar

B) Düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine sözleşmenin bir hükmünü değiştirme yetkisi veren koşullar

C) Düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine yeni düzenleme getirme yetkisi veren koşullar

D) Karşı tarafın menfaatine aykırı ve düzenleyenin karşı tarafa, bu koşulların varlığı hakkında açıkça bilgi vermediği ve bunların içeriğini öğrenme imkanı sağlamadığı ve karşı tarafın da kabul etmediği koşullar

E) Açık ve anlaşılır olmayan veya birden çok anlama gelen koşullar

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

Soru 23

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "bir sözleşme yapılırken düzenleyenin, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleri" aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

A) Yetki Sözleşmesi Koşulları

B) Ibra Koşulları

C) Genel İşlem Koşulları

D) Rücu Koşulları

E) Borca Katılma Koşulları

Soru 24

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, genel işlem koşullarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Genel işlem koşulları, ileride çok sayıda benzer sözleşmede kullanılmak amacıyla hazırlanır.

B) Genel işlem koşulları, sözleşmenin yalnız bir tarafınca önceden tek yanlı hazırlanıp karşı tarafa sunulur.

C) Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.

D) Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa, düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır.

E) Genel işlem koşullarını içeren sözleşmenin geçerli olabilmesi için noter tarafından düzenlenmesi zorunludur.

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

Soru 25

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, genel işlem koşulları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları da yazılmamış sayılır.

B) Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa, düzenleyenin lehine ve karşı tarafın aleyhine yorumlanır.

C) Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir Sözleşmeye konulan bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, tek başına, onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarmaz.

D) Genel işlem koşullarının sözleşme metninde veya ekinde yer alması, kapsamı, yazı türü ve şekli, nitelendirmede önem taşımaz.

E) Genel işlem koşulları, bir sözleşme yapılırken düzenleyenin, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleriidir.

Soru 26

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, genel işlem koşulları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa, düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır.

B) Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye konulan ve bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, tek başına, onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarır.

C) Genel işlem koşullarına, dürüstlük kurallarına aykırı olarak, karşı tarafın aleyhine veya onun durumunu ağırlaştırıcı nitelikte hükümler konulamaz.

D) Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.

E) Genel işlem koşullarının bulunduğu bir sözleşmede yer alan ve düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine genel işlem koşulları içeren sözleşmenin bir hükmünü değiştirme ya da yeni düzenleme getirme yetkisi veren kayıtlar yazılmamış sayılır.

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

---

1. EKSİK BORÇLAR

Soru 1 — Doğru Cevap: B (Eşlerin birbirlerine olan borçları)

- **Hukuki Gerekçe:** Eksik borçlar; hukuken geçerli olmasına karşın alacaklı tarafından dava ve takip edilemeyen borçlardır. Kanunda yer alan esaslar uyarınca; zamanaşımına uğramış borçlar, evlenme tellallığı (simsarlığı), kumar ve bahis borçları ile ahlaki ödevden doğan borçlar eksik borç niteliğindedir. Ancak **eşlerin birbirlerine olan borçları** eksik borç değildir, tam borçtur. Sadece evlilik birliği devam ettiği sürece TBK m. 153/1-3 uyarınca bu borçlar için zamanaşımı durur.

Soru 2 — Doğru Cevap: A (Haksız fiilden doğan borç)

- **Hukuki Gerekçe: Haksız fiilden doğan borçlar** (TBK m. 49) dava ve takip edilebilir tam borçlardır. Seçeneklerdeki diğer unsurlar (kumar borcu [TBK m. 604], zamanaşımına uğramış borç [TBK m. 143], ahlaki ödevler ve hukuki yükümlülük olmamasına rağmen yapılan yardımlar [TBK m. 78/2]) ise hukuken iadesi istenemeyen ancak dava da edilemeyen eksik borçlardır.

Soru 3 — Doğru Cevap: B (Borçlu zamanaşımını farketmeden ifada bulunursa bu ifa geçerli değildir. Sebepsiz zenginleşme teşkil eder.)

- **Hukuki Gerekçe:** Eksik borçların ifası geçerli bir ifadır ve yapılan ödeme geri istenemez. TBK m. 78/2 uyarınca zamanaşımına uğramış bir borcu ödeyen borçlu, bunu zamanaşımını fark etmeden yapsa dahi ödemesini geri isteyemez; bu durum bir **sebepsiz zenginleşme** oluşturmaz. Bu sebeple B şıkkındaki ifade yanlıştır.

---

2. BORCUN KAYNAKLARI

Soru 4 (2026/1 SMMM Yeterlilik) — Doğru Cevap: D (I, II ve III)

Hukuki Gerekçe: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre borç ilişkisinin üç temel kaynağı bulunmaktadır:
Sözleşmelerden doğan borç (TBK m. 1)
Haksız fiillerden doğan borç (TBK m. 49)
Sebepsiz zenginleşmeden doğan borç (TBK m. 77)
Amme (kamu) alacağından doğan borçlar ise kamu hukuku karakterlidir, Borçlar Kanunu kapsamında düzenlenen borç ilişkisi kaynaklarından değildir.

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

3. SÖZLEŞMENİN KURULUŞU, ÖNERİ VE KABUL

Soru 5 (2026/2 SGS) — Doğru Cevap: E (Fiyatını göstererek mal sergilenmesi veya tarife, fiyat listesi ya da benzerlerinin gönderilmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneriye davet sayılır.)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 8/2 uyarınca tarife, fiyat listesi ya da benzerlerinin gönderilmesi kural olarak **öneriye davet** sayılır. Ancak **fiyatını göstererek mal sergilenmesi**, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneriye davet değil, **öneri (icap)** sayılır. Bu nedenle E seçeneği kanuna aykırı olup yanlıştır.

Soru 6 — Doğru Cevap: A (Sözleşmelerin kurulabilmesi için tarafların aynı yönde irade açıklamasında bulunmaları gerekir.)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 1 uyarınca sözleşmeler, tarafların iradelerini **karşılıklı ve birbirine uygun** olarak açıklamalarıyla kurulur. "Aynı yönde irade açıklaması" dernek kurma gibi çok taraflı hukuki işlemlerde aranır; sözleşmelerde ise iradeler karşılıklı ve birbirine uygundur (biri satmak isterken diğeri satın almak ister). Bu teorik ayrım nedeniyle A seçeneği yanlıştır.

Soru 7 (2024/3 Sorusu) — Doğru Cevap: B (Miras sözleşmesi)

- **Hukuki Gerekçe:** Cayma, fesih, dönme ve vasiyetname tek taraflı irade açıklamasıyla sonuç doğuran **tek taraflı hukuki işlemlerdir**. **Miras sözleşmesi** ise iki tarafın karşılıklı ve birbirine uygun iradeleriyle kurulan iki taraflı bir hukuki işlemdir (sözleşmedir).

Soru 8 (2024/2 Sorusu) — Doğru Cevap: E (01.12.2023 - 29.11.2023)

- **Hukuki Gerekçe:** Hazır olmayanlar arasında sözleşmeler, kabul beyanının önerene ulaştığı (vardığı) anda kurulur (Varma Teorisi). Bu olayda kabul mektubu A'nın işyerine **01.12.2023** tarihinde ulaşmış ve sözleşme bu tarihte kurulmuştur. TBK m. 11/1 uyarınca, açık bir kabulün gerekli olduğu durumlarda sözleşme **kabulün gönderildiği andan başlayarak** hüküm doğurur. B kabul postasını **29.11.2023** tarihinde gönderdiği için sözleşme bu tarihten itibaren hüküm doğurur.

Soru 9 — Doğru Cevap: D (Kabulün ulaşma anından)

- **Hukuki Gerekçe:** Hazır olmayanlar arasında sözleşme, kabul beyanının önerene ulaştığı (hakimiyet alanına girdiği) anda kurulmuş sayılır (TBK m. 11/1 - Varma Teorisi).

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

Soru 10 — Doğru Cevap: D (Kabulün gönderildiği andan başlayarak)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 11/1 uyarınca açık bir kabulün gerektiği durumlarda, hazır olmayanlar arasında kurulan sözleşmeler **kabul beyanının gönderildiği andan** (postaya verildiği, iletildiği andan) itibaren hüküm ve sonuçlarını doğurur.

Soru 11 (2024/1 Sorusu) — Doğru Cevap: A (Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz; bu şeyi alan kişi, onu geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir.)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 7/1 açık hükmü gereğince, "Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz. Bu şeyi alan kişi, onu geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir".

Soru 12 — Doğru Cevap: C (Öneriye davet - öneri - yeni öneri - kabul)

- **Hukuki Gerekçe:**
    1. Vitrinde fiyatı yazmayan elbise hakkında "ne kadar?" diye sormak **öneriye davet**tir.
    2. Satıcının "Fiyatı 200 lira" demesi, sözleşmenin esaslı unsurlarını içeren geçerli bir **öneri**dir.
    3. Alıcının fiyatı beğenmeyip "150 liraya satar mısınız?" demesi, mevcut öneriyi reddeden ve yeni şartlar sunan bir **yeni öneri**dir (karşı öneri).
    4. Satıcının "Olur" demesi bu yeni öneriyi onaylayan bir **kabul**dür.

Soru 13 (HMGS 2025/2) — Doğru Cevap: B (Yalnız III)

- **Hukuki Gerekçe:** Ahsen'in ısmarlanmadığı halde Buse'ye vazo göndermesi TBK m. 7/1 kapsamında **ısmarlanmamış şeyin gönderilmesidir**. Bu işlem öneri sayılmaz (I yanlış), Buse'nin vazoyu geri göndermemesi kabul sayılmaz ve sözleşmeyi kurmaz (II yanlış), Buse vazoyu saklamakla yükümlü değildir (III doğru). Dolayısıyla yalnız III doğrudur.

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

4. İLAN YOLUYLA ÖDÜL SÖZÜ VERME

Soru 14 (2017 İcra Mdr) — Doğru Cevap: A (Ödül sözü veren, giderlerinin ödenmesini isteyenlerin beklenen sonucu gerçekleştiremeyeceklerini ispat etse bile, giderleri ödeme yükümlülüğünden kurtulamaz.)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 9/2 uyarınca ödül sözü veren, sonucun gerçekleşmesinden önce cayarsa dürüstlük kuralına uygun yapılan giderleri öder. Ancak ödül sözü veren, giderlerin ödenmesini isteyenlerin **sonucu hiçbir şekilde gerçekleştiremeyeceklerini ispat ederse** giderleri ödeme yükümlülüğünden kurtulur. "İspat etse bile kurtulamaz" diyen A seçeneği yanlıştır.

---

5. SÖZLEŞMENİN GEÇERSİZLİK HALLERİ VE AŞIRI YARARLANMA

Soru 15 (2024/2) — Doğru Cevap: C (Şekil eksikliği)

- **Hukuki Gerekçe:** Esaslı yanılma (TBK m. 30), aldatma (TBK m. 36), korkutma (TBK m. 37) ve aşırı yararlanma/gabin (TBK m. 28) sözleşmeyi sakatlayan ve geriye etkili iptal hakkı veren iptal sebepleridir. Ancak **şekil eksikliği** bir iptal sebebi değil, sözleşmeyi baştan itibaren geçersiz kılan bir **kesin hükümsüzlük (mutlak butlan)** sebebidir (TBK m. 12/2).

Soru 16 (2024/1) — Doğru Cevap: B (I ve V)

- **Hukuki Gerekçe:** Esaslı yanılma (I) ve aldatma (V) irade sakatlığı halleri olup **iptal edilebilirlik (tek taraflı bağlamazlık)** yaptırımına tabidir. Geçerlilik şekline aykırılık (II), kamu düzenine aykırılık (III) ve başlangıçtaki kesin imkansızlık (IV) ise sözleşmeyi baştan itibaren **kesin hükümsüz (mutlak butlan)** kılar.

---

6. HUKUKİ İŞLEMLERDE ŞEKİL

Soru 17 (2026/2 SGS) — Doğru Cevap: B (Kanunda sözleşmeler için öngörülen şekil, kural olarak ispat şeklidir.)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 12/2 uyarınca, kanunda sözleşmeler için öngörülen şekil, aksi belirtilmedikçe bir ispat şekli değil, sözleşmenin geçerlilik şartı olan **geçerlilik şeklidir**. Kanuni geçerlilik şekline uyulmamasının yaptırımı kesin hükümsüzlüktür.

Soru 18 — Doğru Cevap: A (Sözleşme hiçbir şekle bağlı değildir.)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 12/1 uyarınca borçlar hukukunda **şekil serbestisi ilkesi** geçerlidir. Kanun veya taraflar özel bir şekil şartı öngörmedikçe, sözleşmeler hiçbir şekle bağlı olmaksızın kurulabilir.

Soru 19 — Doğru Cevap: D (Görme engelliler imzalarını el yazısı ile atarlar, talepleri hâlinde imzalarında şahit aranır.)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 15/3 uyarınca görme engellilerin el yazılı imzaları geçerlidir, sadece kendi **talepleri halinde** imzalarında şahit aranır.

Soru 20 (2025/2) — Doğru Cevap: D (Görme engellilerin imzalarını şahit huzurunda el yazısı ile atmaları zorunludur.)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 15/3 uyarınca görme engellilerin imza atarken şahit bulundurma zorunluluğu yoktur; şahit bulundurulması sadece görme engellinin **kendi talebi halinde** söz konusu olur. Bu sebeple D seçeneğindeki "zorunludur" ifadesi yanlıştır.

---

7. GENEL İŞLEM KOŞULLARI

Soru 21 (2026/1 SGS) — Doğru Cevap: E (Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir sözleşmeye konulan bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, kural olarak onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarır.)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 20/3 uyarınca, genel işlem koşulları içeren sözleşmeye konulan "bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar", **tek başına onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarmaz**.

Soru 22 (2026/1 HMGS) — Doğru Cevap: E (Açık ve anlaşılır olmayan veya birden çok anlama gelen koşullar)

- **Hukuki Gerekçe:** Açık ve anlaşılır olmayan genel işlem koşulları yazılmamış sayılmaz; TBK m. 23 uyarınca **düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır**. Diğer seçeneklerdeki niteliğe yabancı koşullar (m. 21/2), tek taraflı değişiklik yetkileri (m. 24) ve bilgi verilmeyen aleyhe koşullar (m. 21/1) ise "yazılmamış sayılma" yaptırımına tabidir.

Soru 23 (2027/1, 2023/1, 2025/3) — Doğru Cevap: C (Genel İşlem Koşulları)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 20/1'de yer alan yasal tanım doğrudan **Genel İşlem Koşullarını (GİK)** ifade etmektedir.

Soru 24 (2021/3) — Doğru Cevap: E (Genel işlem koşullarını içeren sözleşmenin geçerli olabilmesi için noter tarafından düzenlenmesi zorunludur.)

- **Hukuki Gerekçe:** Genel işlem koşulları içeren sözleşmelerin geçerliliği için kanunda getirilmiş bir **noter onay veya düzenleme zorunluluğu** yoktur. Bu tür sözleşmeler adi yazılı şekilde veya şekilsiz kurulabilir.

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ-BORÇLAR HUKUKU SORULAR

Soru 25 (2018/1) — Doğru Cevap: B (Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa, düzenleyenin lehine ve karşı tarafın aleyhine yorumlanır.)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 23 uyarınca açık olmayan veya birden çok anlama gelen genel işlem koşulları hükümleri, düzenleyenin lehine değil, aksine **düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır**.

Soru 26 (2022/2) — Doğru Cevap: B (Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye konulan ve bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, tek başına, onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarır.)

- **Hukuki Gerekçe:** TBK m. 20/3 açık hükmü uyarınca, sözleşmeye konulan "koşulların tartışılarak kabul edildiğine dair kayıtlar" **tek başına o hükümleri genel işlem koşulu olmaktan çıkarmaz**.